CZU: 334.784:502.131.1:005.332.1 **https://doi.org/10.59295/sum11(7)2026_04**

ROLUL INFORMAȚIILOR FINANCIAR-CONTABILE ÎN PREVIZIONAREA RISCULUI DE FALIMENT AL COMPANIILOR: ANALIZĂ COMPARATIVĂ A PRINCIPALELOR MODELE DE EVALUARE

Irina-Ștefana CIBOTARIU,
Ancuța-Anisia CHELBA,

Univesitatea ,,Ștefan cel Mare” din Suceava, România

Această lucrare analizează principalele abordări metodologice utilizate în prognozarea riscului de faliment al companiilor pe baza informațiilor financiar-contabile. Studiul pornește de la premisa că o performanță economică mai bună și informații financiare de calitate superioară sunt, în general, asociate cu o probabilitate mai mică de faliment. Cercetarea își propune să evidențieze relevanța și utilitatea informațiilor financiar-contabile în evaluarea vulnerabilității financiare a companiilor și în susținerea deciziilor manageriale și de investiții. Lucrarea oferă o analiză comparativă a zece modele reprezentative de predicție a falimentelor dezvoltate atât la nivel internațional, cât și național, subliniind metodologiile utilizate, indicatorii financiari incluși, acuratețea predictivă și limitele fiecărui model. Rezultatele arată că informațiile financiar-contabile joacă un rol crucial în identificarea semnelor timpurii ale dificultăților financiare și contribuie semnificativ la prevenirea riscurilor și la continuitatea activității. Studiul subliniază, de asemenea, necesitatea adaptării modelelor tradiționale de predicție a falimentelor la realitățile economice actuale caracterizate de volatilitate financiară, transformare digitală și crize globale.

Cuvinte-cheie: *informație financiar-contabilă, risc de faliment, performanță economică, decizie managerială, analiză financiară, dificultate financiară, previzionarea falimentului.*

THE ROLE OF FINANCIAL-ACCOUNTING INFORMATION IN PREDICTING CORPORATE BANKRUPTCY RISK: A COMPARATIVE ANALYSIS OF MAJOR EVALUATION MODELS

This paper analyses the main methodological approaches used in forecasting corporate bankruptcy risk based on financial-accounting information. The study starts from the premise that better economic performance and higher-quality financial information are generally associated with a lower probability of bankruptcy. The research aims to highlight the relevance and usefulness of financial-accounting information in assessing companies' financial vulnerability and supporting managerial and investment decisions. The paper provides a comparative analysis of ten representative bankruptcy prediction models developed at both international and national levels, emphasizing the methodologies employed, the financial indicators included, the predictive accuracy, and the limitations of each model. The findings show that financial-accounting information plays a crucial role in identifying early signs of financial distress and contributes significantly to risk prevention and business continuity. The study also underlines the need to adapt traditional bankruptcy prediction models to current economic realities characterized by financial volatility, digital transformation, and global crises.

Keywords: *financial-accounting information, bankruptcy risk, economic performance, managerial decision, financial analysis, financial difficulty, bankruptcy prediction.*

JEL: M10, M41

Introducere

Eșecul afacerii este o trăsătură caracteristică tuturor economiilor. Are un impact atât asupra unei afaceri, cât și asupra mediului înconjurător. Prin urmare, este necesar să ne gândim la predicția riscului de eșec al afacerii. Termenul „risc” provine din arabă și exprimă un eveniment neașteptat. Riscul este de obicei definit ca ceva instabil, nedefinit, care are legătură cu cursul fenomenului și îi perturbă comportamentul [5]

Noțiunea de risc are conotații negative în toate contextele, referindu-se la șansa sau probabilitatea apariției potențial neașteptate a unui eveniment negativ, cu efect negativ asupra unei persoane, a unei organizații sau a societății în ansamblu [10].

„Solvabilitatea reprezintă capacitatea entităţii de a face faţă obligaţiilor scadente care rezultă din angajamentele anterioare contractate, fie din operaţii curente a căror realizare condiţionează continuarea activităţii, fie din prelevări obligatorii" [13]. Analiza riscului de faliment se poate realiza prin analiza echilibrului financiar, analiza lichidității și solvabilității cu ajutorul ratelor și prin modele de analiză statistică a falimentului (metoda scorului) [10]. Riscul de faliment face parte din categoria riscurilor interne ale întreprinderilor şi apare datorită incapacităţii de a onora la timp plăţile [4].

Riscul de faliment se referă la riscul de insolvență al unei firme. Literatura de specialitate oferă numeroase constatări privind factorii determinanți ai riscului de faliment al firmelor. Astfel, se identifică două tipuri principale de factori determinanți: caracteristicile firmei și mediul macroeconomic [6]. Pe de altă parte, Korol grupează cauzele riscului de faliment în cauze exogene și endogene, incluzând în prima categorie cauzele care se referă la situația economică generală a unei țări și în a doua categorie cauzele care țin de companie în sine [8]. Acești factori pot fi observați în Tabelul 1.

Tabel 1. Cauzele apariției riscului de faliment în cadrul companiilor

Cauze exogene	Cauze endogene
Ciclul economic (recesiunea)	Lipsa de experiență a managerilor
Ratele dobânzilor	Subestimarea nivelului costurilor
Cursul de schimb valutar	Pierderi financiare enorme
Rata inflației	Cunoștințe inadecvate ale managerilor cu privire la sectorul industrial specific în care operează compania
Lipsa clienților	Absența unui sistem de control al costurilor
Nemulțumirea clienților	Lipsa posibilității de îmbunătățire a lichidității financiare
Industrie îmbătrânită	Experiență financiară inadecvată
Creșterea presiunii concurențiale	Nivel scăzut al veniturilor din vânzări
Politica economică necorespunzătoare a guvernului	Lipsa capitalului
Lipsa protecției pieței de către guvern	Absența planului de afaceri
Globalizarea	Încercare nereușită de a obține cotă de piață
Schimbarea tehnologiei	Nivel insuficient de cunoștințe tehnice
Pierderea încrederii clienților	Creșterea costurilor financiare
Digitalizarea	Lipsa factorilor cheie de succes
Criza sanitară	Absența consultanților din consultanță
Criza geopolitică	Investiții în proiecte nepotrivite
	Nivel scăzut de diversificare a produselor/piețelor (în funcție de succesul unui proiect)

Sursa: prelucrare proprie după [8]

În ultimele decenii, anticiparea falimentelor companiilor și a problemelor financiare a devenit o preocupare majoră pentru diverse părți interesate. În plus, deoarece afacerile sustenabile din punct de vedere financiar sunt afectate de numeroși factori extrem de complecși, atât interni, cât și externi, situația este și mai complexă [14].

Prezenta cercetare își propune realizarea unei analize comparative a principalelor modele de previzio-

nare a riscului de faliment fundamentate pe informații financiar-contabile, cu scopul evidențierii relevanței acestora în procesul decizional managerial și investițional. Contribuția proprie a autorilor constă în sistematizarea și compararea critică a zece modele reprezentative dezvoltate la nivel internațional și național, prin raportare la metodologia utilizată, structura indicatorilor incluși, orizontul de timp al predicției, gradul de aplicabilitate și limitele specifice fiecărui model.

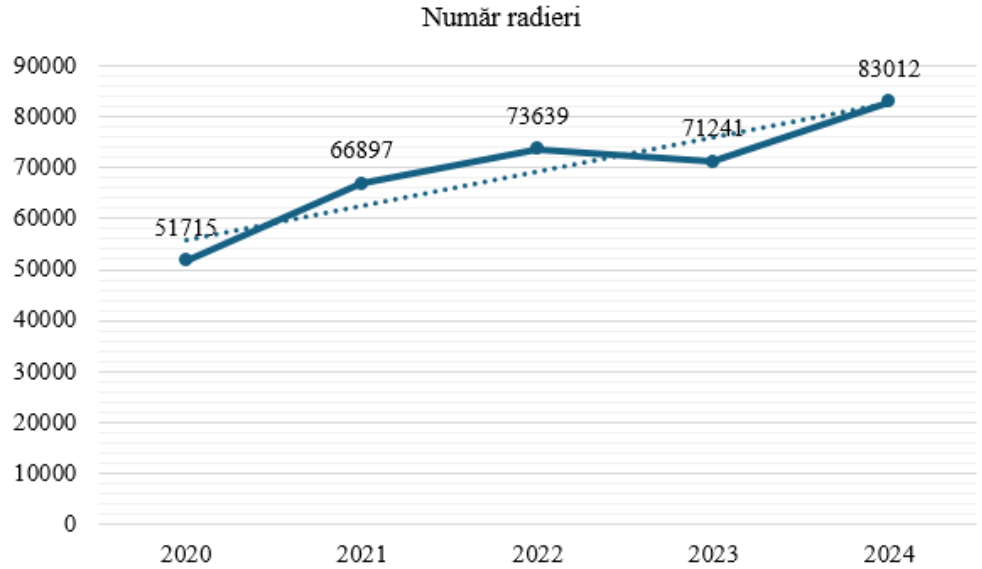
Selecția modelelor analizate a fost realizată pe baza mai multor criterii: relevanța acestora în literatura de specialitate, frecvența utilizării în cercetările privind riscul de faliment, impactul academic și practic al modelelor, diversitatea metodologică și includerea unor contribuții reprezentative ale cercetătorilor români. În acest sens, au fost selectate modele fundamentate pe analiza univariată, analiza discriminantă multiplă și regresia logistică, pentru a permite evidențierea diferențelor metodologice și a eficienței predictive.

Analiza critică realizată evidențiază faptul că modelele clasice, precum cele dezvoltate de Beaver și Altman, continuă să reprezinte repere importante în literatura de specialitate datorită simplității și acurateței lor, însă actualul context economic caracterizat prin digitalizare, volatilitate financiară și efectele crizelor globale impune adaptarea acestora și integrarea unor variabile suplimentare, inclusiv indicatori nefinanciari și factori macroeconomici.

Amenințarea riscului de faliment în actualul context economic

Riscul și incertitudinea în timpul pandemiei de COVID-19 au crescut nu numai la nivel global și național, ci și local. Coronavirusul SARS-CoV-2, care provoacă boala COVID-19, a destabilizat economia globală și piețele financiare și, prin urmare, a schimbat semnificativ funcționarea, printre altele, a țărilor, entităților comerciale și a persoanelor fizice [2]. În opinia aceluiași autor epidemia de coronavirus a influențat multe domenii de activitate, inclusiv nu numai turismul, transportul de pasageri (rutier și aerian), industria auto, industria hotelieră și de catering și lanțurile de aprovizionare globale, dar a intensificat și multe fenomene negative, de exemplu, fluctuațiile prețurilor instrumentelor financiare, asimetria informațională, instabilitatea financiară, falimentele corporative și șomajul. Acest lucru generează costuri publice și private uriașe și este crucial din perspective economice și sociale. Astfel, Covid-19 și impactul său economic fără precedent au blocat economiile din întreaga lume [3].

În acest context, criza Covid-19 și-a pus amprenta asupra activității companiilor din întreaga lume, inclusiv asupra companiilor din România. Se poate observa în Figura 1 evoluția numărului de entități radiate în România în perioada 2020-2024; dacă în anul 2020 numărul de entități radiate se ridica la 51715, în anul 2024 numărul ajungând la 83 mii entități.

Figură 1. Evoluția numărului de entități radiate în România în perioada 2020-2024
Sursa: elaborare proprie pe baza datelor din [12]

Prezicerea impactului crizei Covid-19 și a altor tipuri de crize asupra diferitelor domenii de activitate și aspecte ale afacerilor, în special asupra menținerii supraviețuirii și evitării unui colaps economic general, este importantă pentru factorii de decizie, părțile interesate și public [9]. Falimentul este costisitor și pentru angajați, deoarece duce la posibile pierderi de venituri și de capital uman specific firmei [16]. Predicția falimentului este o problemă importantă în domeniul financiar, deoarece predicțiile de succes ar permite părților interesate să ia măsuri timpurii pentru a-și limita pierderile economice [11].

Ca și soluție în sprijinirea entităților economice ar putea fi finanțarea antreprenorială. Finanțarea antreprenorială joacă un rol esențial în sprijinirea întreprinderilor cu creștere rapidă care influențează semnificativ expansiunea economică, productivitatea și difuzarea tehnologiilor inovatoare, putând genera beneficii pe termen lung extinse pentru economie. Aceste întreprinderi sunt esențiale în promovarea dezvoltării sectoarelor emergente și transformatoare, cum ar fi inteligența artificială, energia curată, științele vieții și inovarea financiară [7].

Metodologia cercetării

Cercetarea are la bază o abordare calitativă de tip comparativ, fundamentată pe analiza critică a literaturii de specialitate din domeniul previzionării riscului de faliment. Metodologia utilizată urmărește identificarea principalelor modele de evaluare a riscului de faliment construite pe baza informațiilor financiar-contabile și compararea acestora din perspectiva structurii metodologice și a relevanței practice.

Analiza comparativă a fost realizată pe baza mai multor criterii: tipul metodei statistice utilizate, dimensiunea și structura eșantionului analizat, numărul și natura indicatorilor financiar-contabili incluși în model, orizontul de timp al previziunii, gradul de acuratețe al predicției, avantajele aplicative și limitele metodologice identificate în literatura de specialitate.

În vederea realizării analizei au fost selectate zece modele reprezentative dezvoltate în perioada 1966–2012, considerate relevante datorită impactului lor în cercetarea economică și utilizării frecvente în practica evaluării riscului de faliment. De asemenea, au fost incluse atât modele internaționale consacrate, cât și modele dezvoltate în România, pentru a evidenția particularitățile și contribuțiile existente la nivel național.

Constatările acestei lucrări de cercetare au fost formulate prin interpretarea comparativă a rezultatelor obținute în urma analizei modelelor selectate, urmărindu-se evidențierea tendințelor metodologice dominante, a limitelor modelelor clasice și a necesității adaptării acestora la noile condiții economice și financiare.

Modele reprezentative de determinare a riscului de faliment cu ajutorul informațiilor financiar-contabile

În continuare s-a realizat o analiză aprofundată a zece modele reprezentative de previzionare a riscului de faliment. Aceste modele previzionează riscul de faliment cu ajutorul informațiilor financiar-contabile. Potrivit *Tabelului 1* cea mai utilizată metodă de previzionare a riscului de faliment este metoda scorurilor, mai exact metoda analizei discriminante multiple (MDA), întrucât 8 din cele 10 modele analizate au utilizat această metodă. Doar în modelul Beaver regăsim analiza univariată și la modelul Ohlson regresia logistică. Eșantionul selectat al modelelor analizate variază între 40 de întreprinderi (minimul) și 2163 de companii (maximul). Trei modele din cele analizate au inclus în cercetare atât firme falimentare, cât și firme sănătoase, restul modelor alegând firmele din eșantion în mod aleatoriu, criteriu de selecție fiind poate domeniu de activitate, cotarea la bursă, dimensiunea firmei etc. Numărul ratelor financiar-contabile a variat între 4 și 14 variabile incluse în model. Previziunea falimentului se poate realiza cu ajutorul acestor model cu până la 5 ani înainte ca firma să falimenteze (modelul Beaver). În ceea ce privește contribuția cercetătorilor români, unul din cele mai reprezentativ modele este modelul Anghel, care are o rată a predicției a riscului de faliment de circa 97%, modelul putând fi aplicat la 12 domenii de activitate diferite. Cel mai actual model național găsit de noi, din anul 2012, este modelul Mironiuc care a analizat situația financiară a 100 de întreprinderi industriale cotate la BVB, având o rată de acuratețe a predicției de 95%.

Tabel 2. Metaanaliza a zece modele reprezentative de previzionare a riscului de faliment cu ajutorul informaţiilor financiar-contabile

Denumire	Tipul de analiză	Eşantionul selectat	Ratele financiar-contabile incluse în model	Structura modelului	Intervalele de referinţă	Orizontul de timp înainte de faliment	Impactul pozitiv al cercetării	Limite
Beaver (1966)	Analiza univariată	158 de firme (79 falimentare şi 79 sănătoase financiar)	Beaver s-a sprijinit în studiul său pe conceptul de flux de numerar. Cu toate acestea în cadrul modelului au fost incluse: R1=Flux de numerar/Total active; R2=Profit net/Total active; R3= Total datorii/Total active; R4= Capital de lucru/Total Active; R5=Lichiditate curentă.	Nu prezintă o formulă specifică, ci fiecărei rate i s-a acordat o valoare care indică stare de falimentul a companiei.	R1=0.22, R2=0.28, R3=0.28, R4=0.41 şi R5=0.45 sunt valorile specifice pentru previziunea cu 5 ani înainte de faliment. R1=0.24, R2=0.29, R3=0.27, R4=0.45 şi R5=0.38 sunt valorile specifice pentru previziunea cu 4 ani înainte de faliment. R1=0.23, R2=0.23, R3=0.34, R4=0.33 şi R5=0.36 oferă previziunea înainte cu 3 ani de faliment. R1=0.21, R2=0.20, R3=0.25, R4= 0.34 şi R5=0.32 pentru previziunea înainte cu 2 ani. R1=0.13, R2=0.13, R3=0.19, R4= 0.24 şi R5=0.20 pentru cea cu un an înainte de faliment.	Previzionarea riscului de faliment se realizează cu 5 ani înainte de faliment, cu 4, 3, 2 ani şi cu 1 an înainte.	Modelul are o predictibilitate ridicată pe baza unui mecanism relativ simplu.	Selectarea ratelor s-a bazat pe un singur criteriu şi anume, popularitatea lor în literatura de specialitate.
Altman -original (1968)	Analiză discriminantă multiplă (MDA)	66 de firme (33 falimentare şi 33 sănătoase financiar)	În cadrul modelului au fost incluse 5 variabile: X1=Fond de rulment net/Total active; X2=Profit reportat/Total active; X3=EBIT/ Total active; X4=Valoarea de piaţă a capitalului/Datoria totală; X5=Venituri din vânzări/ Total active.	Z = 1,2 X +1,4 X2 +3,3 X3 +0,6 X4 +0,99 X5	Dacă Z>2.675 companiile sunt considerate sănătoase, iar dacă Z este mai mic decât această valoare atunci companiile sunt considerate a fi în dificultate financiară. Cele care se apropie de valoarea de 1,81 şi mai mic decât 1,81 au un risc foarte ridicat de faliment.	Previzionarea riscului de faliment se realizează cu un an înainte de faliment.	Altman este considerat pionierul în acest domeniu. Modelul demonstrează un grad ridicat de acurateţe în previziuni şi reuşeşte să depăşească chiar şi fiabilitatea de 95% în anul precedent falimentului.	Acurateţea predicţiei poate fi umbrită de perioada de timp în previzionarea care se poate realiza doar cu un an înainte de faliment.
Springate (1978)	Analiză Discriminantă multiplă (MDA)	40 de întreprinderi	În cadrul modelului au fost incluse 4 rate financiar-contabile: A=Capital de lucru/ Total active; B=Profit brut înainte de dobânzi/Total active; C=Profit brut/Datorii curente; D=Cifra de afaceri/ Total active.	Z= 1.03 A +3.07 B +0.66 C + 0.4 D	Dacă Z < 0.862 firma este clasificată ca falimentară	Nu este specificat	Acest model reprezintă o revoluţie a modelului Altman şi are o rată de precizie de 92,5%.	Modelul prezintă un eşantion relativ mic (doar 40 de companii) comparativ cu alte modele

Conan & Holder (1979)	Koh şi Killough (1980)	Ohlson (1982)			
Analiză Discriminantă multi-plă (MDA)	Analiză discriminantă multiplă (MDA)/Metoda scorurilor	Regresia logistică			
95 de întreprinderi mici	400 de întreprinderi alese aleatoriu	2.163 de firme industriale (105 alimentare şi 2.058 sănătoase)			
În cadrul modelului au fost incluse 4 rate financiar-contabile: R1=EBE/Datorii totale, R2=Capital propriu/Total pasive, R3=Dispo-nibil şi valori realizabile pe termen scurt/ Total pasive, R4=Cheltuieli financiare/CA, R5= Cheltuieli cu personalul/Valoarea adăugată	În cadrul modelului au fost incluse 4 rate: X1=lichiditatea rapidă; X2=profituri reţinute/ total active; X3=profit pe acţiune; X4=dividend pe acţiune.	În cadrul modelului au fost incluse 9 variabile: X1=Logaritm (activele totale/produsul naţional brut ajustat pentru inflaţie) utilizat ca un proxy al mărimii; X2=Total datorii/active totale; X3=Fond de rulment net/active totale; X4=Datorii pe termen scurt/active circulante; X5=1 dacă totalul datoriilor este mai mare decât totalul activelor, 0 în caz contrar; X6=Profit net/active totale; X7=Fonduri furnizate prin operaţiuni/datorii totale); X8=1 dacă profitul net din ultimii doi ani a fost negativ, 0 în caz contrar; X9=(Util la momentul t - Util la momentul t-1)/Util la momentul t + Util la momentul t1			
Z= 0.24 R1+ 0.22 R2 + 0.16 R3 - 0.87 R4 – 0.10 R5	Z= -1.2601 + 0,8701 X1 +2.1981 X2 + 0.1181 X3 + 0.8960 X4	O - score= -1.32 – 0.407 X1 + 6.03 X2 - 1.43 X3 + 0.076 X4 - 2.37 X5 -1.83 X6 + 0.285 X7 - 1.72 X8 - 0.521 X9			
Dacă Z< 4 atunci există un pericol de intrare în faliment	Dacă X1=0.6029, X2=-0.0776 şi X3=-3.7123 arată imposibilitatea continuării exploatării întreprinderii.	Dacă valoarea O-score se situează în jurul valorii de 0,038 atunci compania prezintă risc de faliment.			
Previzionarea riscului de faliment se realizează cu 3 ani înainte de faliment.	Nu este specificat	Nu este specificat			
Acurateţe mare a predicţiei întrucât întreprinderile selectate pentru analiză fac parte din 4 sectoare de activitate (industrie, construcţii, comerţ en-gros şi transport).	Modelul este un mecanism simplu şi eficient creat să ajute auditorii în exprimarea opiniei cu privire la continuitatea vs imposibilitatea continuităţii companiei.	Modelul este unul foarte complex, acesta incluzând două variabile dihotomice (variabile calitative -X5 şi X8), adică variabile care iau o valoare de 1 sau 0 în funcţie de evenimentul supus ipotezei.			
Există o senzitivitate a funcţiei la dinamica corelaţiei de eficienţă „salarii-productivitate”.	Modelul prezintă un număr redus de rate financiar-contabile incluse în model.	Autorul consideră necesară îmbunătăţirea modelului prin includerea de variabile suplimentare.			

Mironiuc (2012)	Analiză discriminantă multiplă (MDA) Metoda celor mai mici pătrate/ Programul Monte Carlo	100 de întreprinderi industriale cotate la BVB	În cadrul modelului au fost incluse 8 rate financiare: levierul financiar (LF), rata autonomiei financiare (RAF), rata rentabilităţii financiare – calculată pe baza rezultatului brut al exerciţiului (RRF), rata îndatorării globale (RIG), rata marjei nete de exploatare (RMNE), rata rentabilităţii activului total (ROA), rata prelevării datoriilor financiare (RPDF), rata lichidităţii imediate (RLI)	Z_{RM}= 0,333- 0,012 * LF + 0,525* RAF + 0,027 *RRF - 0,425 * RIG – 0,126 * RMNE + 3,573 * ROA – 0,663 * RPDF + 0,022* RLI	Dacă -5 ≤ ZRM < 0 atunci există un risc de faliment ridicat, dacă 0 ≤ ZRM < 0,6 există un risc de faliment mediu şi dacă 0,6 ≤ ZRM ≤ 2,5 există un risc de faliment scăzut.	Nu este specificat	Modelul prezintă un grad înalt de prezicere cu un nivel de încredere de 95%.	Lipsa indicatorilor nefinanciari (variabile calitative) în acest model, înclină dorinţa autorilor către direcţii viitoare de cercetare.
Anghel (2000)	Analiză discriminantă multiplă (MDA)	300 de întreprinderi	În cadrul modelului au fost incluse 4 rate financiar-contabile: R1=Profit net/Venituri; R2= Flux de numerar/ Active totale; R3= Datorii/ Active totale; R4= Datorii/ Cifra de afaceri * 360	A= 5,667 + 6,3718 R1+ 5,3932 R2 – 5,1427 R3 – 5,1427 R3 – 0,0105 R4	Dacă A>2,05 atunci există un risc improbabil de faliment, dacă 0<A<2,05 atunci există un risc nedeterminat de faliment şi dacă A<0 există un risc iminent.	Previzionarea riscului de faliment se realizează cu 2-3 ani înainte de faliment.	Este unul din cele mai reprezentative modele pe plan naţional, cu rata predicţiei de circa 97%. Cuprinde 12 ramuri care acoperă activităţile industriale, agricultura şi serviciile.	Un timp de analiză a eşantionului redus (de numai 4 ani).
Mănecuţă şi Nicolae (1996)	Analiză discriminantă multiplă (MDA)/Calcul matricial/Metoda Gauss	59 de întreprinderi	În cadrul modelului au fost incluse 12 rate financiar-contabile: R1= Rata cheltuielilor financiare, R2= Rata de acoperire a capitalului investit, R3= Rata capacităţii, R4=Ratei marjei brute din exploatare, R5=Durata medie a creditului furnizor, R6= Rata de îndatorare globală, R7= rata de îndatorare la termen, R8= Rata creanţelor, R9= Rata investiţiilor fizice, R10= Durata medie a creditului client, R11=Influenţa nevoii de fond de rulment, R12= Rata stocurilor.	100 Z= - 0.02395 R1 – 0.54604 R2 + 0.01263 R3 + 0.33901 R4 + 0.04745 R5 + 0.01752 R6 + 0.02194 R7 + 0.71249 R8 – 0.15459 R9 – 0.09855 R10 + 0.02751 R11 – 0.48437 R12 – 0.08536 R13 + 0.03609 R14	Dacă Z -1.56 firma nu are probleme financiare, iar dacă Z -1.56 firma este instabilă financiar şi cu risc de faliment	Nu este precizat	Modelul celor doi români constituie un pas important în aplicarea analizei discriminante în economia românească.	Acurateţea predicţiei poate fi deficitară. Un motiv în constituie şi faptul că modelul se aplică doar companiilor din industria metalurgică.

Sursa: compilarea autorilor

Analiza comparativă a modelelor evidențiază faptul că majoritatea cercetărilor utilizează informațiile financiar-contabile drept principal instrument de evaluare a riscului de faliment, accentul fiind pus în special pe indicatorii de lichiditate, rentabilitate, solvabilitate și îndatorare. Deși modelele bazate pe analiza discriminantă multiplă au demonstrat un grad ridicat de acuratețe, acestea prezintă anumite limite generate de dependența excesivă față de datele istorice și de dificultatea adaptării la schimbările rapide ale mediului economic.

Totodată, modelele clasice au fost dezvoltate într-un context economic diferit de cel actual, caracterizat astăzi prin digitalizare accelerată, instabilitate geopolitică, crize sanitare și volatilitate financiară crescută. Din această perspectivă, considerăm necesară completarea modelelor tradiționale cu variabile nefinanciare, indicatori privind sustenabilitatea companiilor și instrumente moderne bazate pe inteligență artificială și machine learning, capabile să surprindă mai eficient dinamica riscului corporativ.

Evaluarea și estimarea riscului de faliment este importantă pentru manageri în procesul decizional pentru îmbunătățirea performanței financiare a unei firme, dar și pentru investitorii care îl iau în considerare înainte de a lua decizii de investiții în acțiuni sau obligațiuni, pentru creditori și pentru compania însăși [1]. Criza Covid-19 prezintă amenințări evidente pentru antreprenori, deoarece supraviețuirea afacerilor lor este adesea în pericol direct, având în vedere recesiunea economică alarmantă [15].

Concluzii

Analiza realizată evidențiază importanța informațiilor financiar-contabile în evaluarea și previzionarea riscului de faliment al companiilor, acestea reprezentând una dintre cele mai relevante surse pentru aprecierea stării financiare și a continuității activității unei entități economice. Cercetarea comparativă a celor zece modele analizate demonstrează faptul că indicatorii de lichiditate, rentabilitate, solvabilitate și îndatorare rămân esențiali în construirea mecanismelor de avertizare timpurie a dificultăților financiare. Rezultatele analizei evidențiază predominanța modelelor bazate pe analiza discriminantă multiplă, datorită gradului ridicat de acuratețe și aplicabilității practice. Totuși, cercetarea relevă și existența unor limite importante, generate de dependența modelelor de date istorice și de dificultatea integrării factorilor externi care influențează activitatea companiilor în contextul economic actual.

În același timp, efectele generate de pandemia Covid-19 și de instabilitatea economică recentă au demonstrat necesitatea dezvoltării unor modele mai flexibile și mai adaptate noilor realități economice. În acest context, considerăm că direcțiile viitoare de cercetare trebuie să urmărească integrarea indicatorilor nefinanciari, a variabilelor macroeconomice și a tehnologiilor bazate pe inteligență artificială în procesul de previzionare a riscului de faliment.

Contribuția cercetării constă în realizarea unei sinteze comparative și critice a principalelor modele de evaluare a riscului de faliment, precum și în evidențierea relevanței informațiilor financiar-contabile pentru procesul decizional managerial, investițional și strategic.

Bibliografie:

1. Bărbuță-Mișu, N., Madaleno, M. (2020). Assessment of bankruptcy risk of large companies: European countries evolution analysis. *Journal of risk and financial management,* 13(3), 58. https://doi.org/10.3390/jrfm13030058.
2. Boratyńska, K. (2021). A new approach for risk of corporate bankruptcy assessment during the COVID-19 pandemic. *Journal of risk and financial management*, *14*(12), 590. https://doi.org/10.3390/jrfm14120590.
3. Dörr, J. O., Licht, G., & Murmann, S. (2022). Small firms and the COVID-19 insolvency gap. *Small business economics*, *58*(2), 887-917. https://doi.org/10.1007/s11187-021-00514-4.
4. Dumitrescu, G. (2010). *Studii de cercetare cu privire la riscul de faliment*. https://www.revistadestatistica.ro/Articole/2010/A7_ro_4_2010.pdf [accesat 25 Aprilie 2025].
5. Horváthová, J., Mokrišová, M. (2018). Ris*k of bankruptcy, its determinants and models*. In: Risks, 6(4), 117. https://doi.org/10.3390/risks6040117.
6. Ji, Y., Shi, L., & Zhang, S. (2022). Digital finance and corporate bankruptcy risk: Evidence from China. *Pacific-Basin Finance Journal*, *72*, 101731. https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2022.101731

7. Kacer, M. et al. (2025). Entrepreneurial finance and the survival of equity-funded firms in crisis periods: the case of COVID-19. *Small Business Economics*, 1-34. https://doi.org/10.1007/s11187-025-01009-2.
8. Korol, T. (2017). Evaluation of the factors influencing business bankruptcy risk in Poland. *Financial Internet Quarterly*, 13(2), 22-35. DOI: 10.1515/fiqf-2016-002.
9. Matejić, T., Knežević, S., Arsić, V. B., Obradović, T., Milojević, S., Adamović, M., ... & Špiler, M. (2022). Assessing the impact of the COVID-19 crisis on hotel industry bankruptcy risk through novel forecasting models. *Sustainability*, *14*(8), 4680. https://doi.org/10.3390/su14084680.
10. Nagy, C. M., Ghica, E. D., & Tipărescu, C. A. (2023). *Noțiuni teoretice privind riscul de faliment*. În: Drepturile persoanei în lumina jurisprudenței naționale: (pp. 306-319). https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/306-319.pdf [accesat 25 Aprilie 2025].
11. Narvekar, A., & Guha, D. (2021). Bankruptcy prediction using machine learning and an application to the case of the COVID-19 recession. *Data Science in Finance and Economics*, *1*(2), 180. DOI: 10.3934/DSFE.2021010
12. Rapoartele Oficiului Național al Registrului Comerțului, https://www.onrc.ro [accesat 25 Aprilie 2025].
13. Sârbu, V. (2013). Analiza riscului de faliment. În *Contabilitatea şi auditul în contextul integrării economice europene: progrese şi aşteptări* (pp. 160-163), https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/160-163_26.pdf [accesat 25 Aprilie 2025].
14. Srebro, B., Mavrenski, B., Bogojević Arsić, V., Knežević, S., Milašinović, M., & Travica, J. (2021). Bankruptcy risk prediction in ensuring the sustainable operation of agriculture companies. *Sustainability*, *13*(14), 7712. https://doi.org/10.3390/su13147712
15. Torrès, O., Benzari, A., Fisch, C., Mukerjee, J., Swalhi, A., & Thurik, R. (2022). Risk of burnout in French entrepreneurs during the COVID-19 crisis. *Small Business Economics*, *58*(2), 717-739. https://doi.org/10.1007/s11187-021-00516-2.
16. Verwijmeren, P., & Derwall, J. (2010). Employee well-being, firm leverage, and bankruptcy risk. *Journal of Banking & Finance*, *34*(5), 956-964. https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2009.10.006.

Date despre autor:
Irina-Ştefana CIBOTARIU, Universitatea ,,Ștefan cel Mare", Suceava, România.
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-2881-3229
E-mail: irina.cibotaru@usm.ro

Ancuța-Anisia CHELBA, Universitatea ,,Ștefan cel Mare", Suceava, România.
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9676-6833
E-mail: ancuta.anisia@usm.ro

Prezentat: 01.03.2026
Recenzat: 01.04.2026
Acceptat spre publicare: 20.05.2026